

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Davida Krysky ve věci

žalobkyně: **T. R.**, narozena X
bytem X

zastoupena advokátem JUDr. Vojtěchem Veverkou
sídlem Hajnova 40, Kladno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Nusle, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 7. 2021, č. j. MV-138491-14/SO-2017,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 15. 7. 2021, č. j. MV-138491-14/SO-2017, a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 6. 9. 2017, č. j. OAM-7566-8/DP-2017, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 12 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta JUDr. Vojtěcha Veverky.

Odůvodnění:

Stručné vymezení věci a obsah podání účastníků

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla její odvolání a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 6. 9. 2017, č. j. OAM-7566-8/DP-2017 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), o zamítnutí její žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem strpění pobytu na území podle zákona č. 326/1999 Sb., o

pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 183/2017 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) z důvodu pomínutí důvodů vydání víza.

2. Žalobkyně s odkazem na závěry Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) obsažené v rozsudku ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8 Azs 109/2021-34, namítá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné stejně jako její předchozí rozhodnutí ze dne 16. 11. 2018, č. j. MV-138491-4/SO-2017, a není v souladu s právním názorem NSS. Zároveň žalovaná neaktualizovala zjištěný skutkový stav a postupovala při posouzení situace žalobkyně mechanicky a překvapivě.
3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že s ní nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Žalobní námitky se kryjí s odvolacími, a proto plně odkazuje na obsah správního spisu a odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu a dosavadní vývoj věci

4. Žalobkyni bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění ve smyslu § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců ve znění zákona č. 427/2010 Sb., a to s platností od 9. 12. 2015 do 8. 6. 2016. Následně bylo žalobkyni vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem strpění ve smyslu § 43 zákona o pobytu cizinců na dobu do 8. 6. 2017.
5. Dne 26. 4. 2017 podala žalobkyně žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem strpění ve smyslu § 44a zákona o pobytu cizinců. Žádost odůvodnila konfliktem v Doněcké oblasti na Ukrajině, odkud pocházejí všichni její příbuzní (žalobkyně naposledy žila v Doněcké oblasti ve městě N.). Uvedla, že v klidnějších regionech země původu nemá žádné příbuzné a že na území České republiky má manžela, který je držitelem zaměstnanecké karty, a dceru, která zde má přítele, s nímž čeká dítě.
6. Ministerstvo vnitra prvostupňovým rozhodnutím zamítlo žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 36 odst. 3 a § 38 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, jelikož důvody, pro které bylo dlouhodobé vízum za účelem strpění uděleno, již pominuly. Následně podané odvolání žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 11. 2018 zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2018 se žalobkyně bránila žalobou, kterou Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 25. 2. 2021, č. j. 54 A 197/2018-30, zamítl.
7. Rozsudkem ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8 Azs 109/2021-34, NSS zrušil rozsudek zdejšího soudu č. j. 54 A 197/2018-30 a zároveň rozhodnutí žalované ze dne 16. 11. 2018, přičemž dospěl k následujícímu závěru: „Žalovaná v napadeném rozhodnutí na námitky stěžovatelky řádně nereagovala, čímž se dopustila vady nepřezkoumatelnosti. Stěžovatelka v podané žalobě namítala, že se správní orgány nezabývaly jejími faktickými možnostmi usazení v jiné části země. Krajský soud danou námitku neshledal důvodnou. Uvedl k ní, že stěžovatelka neprokázala, že by se nemohla přesídlit do jiné části Ukrajiny a odkázal na judikaturu, dle které je obecně přesídlení možné. Takové posouzení není správné, jelikož stěžovatelka naopak poukazovala na skutečnosti, dle kterých nebylo v jejích možnostech usídlit se v jiné části země. Krajský soud tak přezkoumal nepřezkoumatelné rozhodnutí, čímž zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i svůj rozsudek [...]. Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že se krajský soud nezabýval odkazem na zprávu Ministerstva zahraničí USA za rok 2016 a zprávu téhož ministerstva ze dne 20. 4. 2018. Jak již soud uvedl výše, zprávou za rok 2016 se měla zabývat již

žalovaná. Krajský soud měl kvůli této vadě rozhodnutí žalované zrušit. Pokud by se danými zprávami zabýval a hodnotil je, nepřipustně by nahrazoval úvahy správního orgánu.“

8. Napadeným rozhodnutím následně žalovaná rozhodla tak, jak je uvedeno v bodě 1 tohoto rozsudku. V jeho odůvodnění žalovaná uvedla, že s ohledem na podstatnou změnu v posouzení bezpečnosti a veřejného pořádku na území Ukrajiny již minimálně od 17. 5. 2017 netrvají důvody, pro které bylo žalobkyni uděleno vízum a následně dlouhodobý pobyt za účelem strpění, tedy že od výše uvedené doby neexistuje překážka na vůli žalobkyně nezávislá, která by jí bránila fyzicky či fakticky vycestovat z území České republiky. Aniž by zlehčovala bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny, zbytek jejího území má zajištěnu bezpečnost a veřejný pořádek a umožňuje žalobkyni návrat do bezpečné části země původu. Smyslem víza k pobytu nad 90 dnů a dlouhodobého pobytu za účelem strpění je pouze zajištění určité ochrany po omezenou dobu trvání překážky na vůli cizince nezávislé, která v případě žalobkyně odpadla. Žalobkyně není povinna se v zemi původu navrátit do místa posledního bydliště, kde dochází k ozbrojenému konfliktu. Je zcela na volbě žalobkyně, které místo na území země původu si zvolí. *„Na území Ukrajiny je vnitřní ozbrojený konflikt soustředěn pouze na frontovou linii na území Doněcké a Luhanské oblasti, zbývajících 22 oblastí (krajů) je pod správou ukrajinské vlády a je v nich zajištěna bezpečnost obyvatel.“* Z veřejně dostupných internetových stránek Ministerstva zahraničních věcí vyplývá, že se nedoporučuje turistům cestovat do zmíněných oblastí (Doněcké a Luhanské oblasti) a na území Krymu (s výjimkou zvláštního povolení), zbytek území má zajištěnu bezpečnost a veřejný pořádek.

Posouzení žaloby soudem

9. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
10. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť pro takový postup byly splněny podmínky podle § 76 odst. 1 s. ř. s.
11. Soud s ohledem na aktuální judikaturu správních soudů dospěl k závěru, že žaloba je důvodná v důsledku probíhající vojenské agrese Ruské federace vůči Ukrajině.
12. NSS v rozsudku ze dne 18. 5. 2022, č. j. 5 Azs 84/2021-142, uvedl, *„že i v případě posuzování žádostí o udělení či prodloužení víza či dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu na území v případech, kdy překážkou vycestování cizince na jeho vůli nezávislou ve smyslu § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je právě skutečnost, že by jeho navrácení do země původu mohlo být porušením zásady non-refoulement ve smyslu čl. 2 a 3 Úmluvy, je třeba přihlížet k judikatuře správních soudů ve věcech mezinárodní ochrany, a to zejména, pokud jde o podmínky udělení, příp. prodloužení doplňkové ochrany. V rámci obou těchto institutů (víza či povolení k pobytu za účelem strpění v uvedených případech a doplňkové ochrany) se posuzuje srovnatelný obsah, byť má různou právní formu, jelikož oba tyto instituty slouží v těchto případech k ochraně cizinců před jejich navrácením do země původu, pokud by to bylo rozporu se zásadou non-refoulement. Na tom nic nemění ani skutečnost, že v samotném rozhodnutí o neprodloužení víza či k povolení k pobytu za účelem strpění není obdobně jako v rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany výslovně obsažena povinnost opuštění území ČR, daný cizinec tím však v každém případě ztrácí dosavadní pobytový titul.“*
13. NSS v rozsudku ze dne 21. 4. 2022, č. j. 10 Azs 47/2022-33, uvedl, že *„[p]o vydání rozsudku krajského soudu se významně změnily poměry ve stěžovatelské zemi původu: na Ukrajinu dne*

24. 2. 2022 *zaútočila vojska Ruské federace a vypukla válka, která zasahuje celé její území. Z Ukrajiny proudí do Evropy milióny uprchlíků. Jde o válečný konflikt dvou států, který nemá v Evropě po roce 1945 obdobu. Tyto skutečnosti jsou v době rozhodování NSS všeobecně známy, avšak neexistovaly v době rozhodnutí krajského soudu. Probíhající ruská invaze na Ukrajinu je přitom notorií, kterou není třeba dokazovat.*“ NSS k těmto okolnostem výslovně přihlédl navzdory obecně platným zásadám soudního přezkumu, dle nichž soud vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a přezkoumává napadené rozhodnutí jen v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Tento závěr zdůvodnil povinností České republiky nevystavit žádnou osobu v její jurisdikci újmě, která by spočívala v ohrožení života, vystavení mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. NSS označil změnu poměrů na Ukrajině za natolik závažnou, že vyvolává pochyby o bezpečnosti cizince v případě jeho návratu do země.

14. NSS v rozsudku č. j. 5 Azs 84/2021-142 dále uvedl: *„Závěry vyplývající [z rozsudku NSS ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31] a na něj navazující judikatury lze mutatis mutandis uplatnit i ve věcech neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území v případech, kdy je v sázce dodržení, resp. efektivní uplatňování zásady non-refoulement (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2022, č. j. 5 Azs 89/2022-24, ve věci správního vyhoštění cizince na Ukrajinu). Jak již konstatoval Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31, od 24. 2. 2022 Ukrajinu již nelze považovat za bezpečnou zemi původu, proto závěr o tom, že stěžovatelům již nebrání ve vycestování překážka na jejich vůli nezávislá, resp. že již pominuly důvody, pro které jim byla víza za účelem strpění pobytu na území udělena, jelikož stěžovatelé mohou využít vnitřního přesídlení, tím spíše nemůže obstát. Byť se ukrajinským ozbrojeným silám od té doby podařilo z Kyjevské, Černihivské a Sumské oblasti invazní vojska Ruské federace vytlačit a odhalit tak rozsah zcela mimořádné devastace těchto území, včetně nespočetných obětí nejen bojových operací, ale i vražd, mučení a dalších zločinů spáchaných příslušníky invazních vojsk na místním civilním obyvatelstvu, boje na východě a jihu země pokračují se zesílenou intenzitou. Ani střední a západní část Ukrajiny nezůstala válkou nedotčena, byť zde prozatím přímé pozemní ozbrojené střety neprobíhají, nicméně řada míst v těchto oblastech se stává cílem ruských raketových či leteckých útoků, které si již rovněž vyžádaly oběti i z řad civilního obyvatelstva. [...] **Ve světle výše popsanych skutečností přitom tím spíše nemůže obstát závěr o tom, že stěžovatelé mají možnost do země původu vycestovat a využít alternativy vnitřního přesídlení.** Na Ukrajině v současnosti probíhá intenzivní ozbrojený konflikt doprovázený též četným porušováním lidských práv ze strany invazních vojsk, který se dotýká celého území země a jehož další vývoj nelze v současnosti předvídat. Vzhledem ke zmiňovaným raketovým a leteckým útokům nelze v současné době žádnou oblast na Ukrajině označit za bezpečnou. Konfliktem relativně méně poznamenané oblasti Ukrajiny jsou navíc doslova zaplaveny osobami nově vnitřně vysídlenými z oblastí přímo zasažených válkou, a to v řádově vyšších počtech, než tomu bylo před invazí“* (zvýraznění doplněno soudem).
15. Povinnost přihlídnout k vypuknutí ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny vedla ve všech těchto případech ke zrušení napadených rozsudků i rozhodnutí správních orgánů vydaných ve věcech mezinárodní ochrany, správního vyhoštění, povinnosti opustit území či prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění. Uvedené závěry jsou proto plně uplatnitelné i v projednávané věci. Soud tak konstatuje, že je povinen přihlídnout k výše popsané změně skutkových okolností i bez vznesené námitky a navzdory tomu, že k výše popsanému vývoji došlo až po vydání napadeného

rozhodnutí. Tyto nové skutkové okolnosti jsou ve světle výše uvedené judikatury notorietou, kterou není nezbytné dokazovat a za tímto účelem nařizovat soudní jednání.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

16. S ohledem na uvedenou zásadní změnu v bezpečnostní situaci na Ukrajině, která nepochybně významně ovlivní posouzení, zda došlo ke změně okolností bránících vycestování žalobkyně, soud bez dalšího přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí i prvostupňového rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 3 s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzaly žalovaná a správní orgán I. stupně za základ napadeného a prvostupňového rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně žalovanému vrátil věc k dalšímu řízení. Správní orgán, vázán právním názorem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), znovu posoudí změnu okolností bránících vycestování žalobkyně.
17. S ohledem na výše uvedené úvahy soudu bylo nadbytečné zabývat se posouzením důvodnosti ostatních uplatněných žalobních bodů za situace, kdy je třeba znovu komplexně a s přihlédnutím k nově nastalým skutečnostem zjistit skutkový stav. Z těchto důvodů soud rovněž považoval za nadbytečné provést žalobkyní navržený důkaz.
18. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná neměla ve věci úspěch, tudíž jí nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni, která byla v řízení zcela úspěšná, soud přiznal náhradu v celkové výši 12 228 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč a nákladů zastoupení ve výši 6 800 Kč, které tvoří odměna za dva úkony právní služby ve výši 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení a sepsání žaloby podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dvě paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Součet výše uvedených částek ve výši 6 800 Kč byl zvýšen o částku 1 428 Kč odpovídající DPH v sazbě 21 %, neboť společnost, jejímž prostřednictvím zástupce žalobkyně vykonává advokacii (Advokátní kancelář Jansová – Veverka s.r.o., IČO: 04337310), je plátcem DPH. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalované zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobkyně (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. ledna 2023

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu